

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 4. Operetur in te Christi mors primò æcerbiorem multò luctum, quàm filiæ Iephite & Iosiæ: quandoquidem præterquam quòd molestior fuerit, tibi etiam tota cefferit ad salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

S. 4. Operetur in te Christi mors primò acerbiorem multò luctum, quād filia lepida & Ioseph: quandoquidem praterquam quād molestior fuerit, tibi etiam tota cesserit ad salutem.

Hec elice primò luctum amarum & consolatum dolorem, quād Christi debeas condoleas Passione, teipsum ut solam & unicam considerans huius causam esse Passione: cum omnem illam ita pro te nominatim pertulerit, ac si tantum in tui vergere ipsa redempzione. Liceat tu causa non suffes, sed nec eius occasio, ut eam pro te patuerit, in te canem luctuoforum excitare debet dolorem, contemplari Dominum hunc adeo crudeliter suffere tormentata, morteisque adeo ignominiosam manibus inimicorum, quibus natura non peperit inimicos. Est eis hominis carneum, eisque villesca alieni torquent cruciatuſ tanto dirius, quantū sunt hi molestiores, & contra omnem iuris ordinem: & ipse qui patitur dignitate precelior, amati dignior, virtute spectabilior, & ut hac pati debeat prius metuere.

Nemo facile describit luctum quo filia Israhel mortem planteretur Principis filii Iepheth,

de qua egimus alias. Dux hic iniunctus & illustris copias suas militares contra Ammonitas producens in campum, Deo votum eniſit, quod si populum hunc Dei inimicum vicit proſecuetur ducensque triumphum ex acte reuertetur, illi in sacrificium dedicaret quidquid sibi primum ex domo procureret obuiam. Votum hoc imprudens fuisse & indiscrētum arguitur: sic illius accusat D. Amb. *Namquam adducari, ut credam, non incenſus Principem promisso Iepheth.*

O. AMB. te. Votum fecitus est effectus: etenim vicit ex I. 5. Offic.

acte ab hoste rediens primū sibi obuientem:

CAP. 11. **T**emps. 4.

Iud. 11. 34 **i** fudit filiam suam viuētam, pueram vulnus elegantiā spectabilem, levitatem Israēl, populi gaudium viuētū. Praefixa haec parentem suum victoriā claram, & triumphō remeare gloriosum, pte gaudio excita, foras proficit, puellis suis imperat, dominam suam sequuntur cum tympanis & choris praecantem, Patremque pri-

Iud. 11. 34 **i** via recipit de victori congratulans. **Ocurrit ei**

(a) Def. **v**īgīmīta filia sua cum tympani & chorū: nou-

pues de **a**num quod enim habebat alios liberos. Heu chariflūa filia,

datus quod est: sic enim Deo me voto obſtrixi. Itaque

professa, pluribus **(a)** intermissis eam Domino conserua-

vit holocaustum. Mors hæc tantum populo in-
sum intulit, ut irremediabilis est deſerter lacrymis, præterea pueras virginis, quas tanta compunctionis opprefcit affeſcio, ut legem ſtare-
tum, quæ quotannis prefaxis diebus conuenient, huic dolende mortis memoriam lacrymas plan-
tusque renouatur, cuius colummodo nominis nancupatio fontes illis apertebat lacrymannam. Heu virginem tam illiusftri natam progeniem an
in moribus religiolas, tantā obedientiam commen-
dabilem, cum omnibus pacificam & gratiam que
preferat bonum sacre, nihil aliud nouerat, ſicne
paternis occubant ingulatae manus, folendi
voti gratias. Heu quis temperat a lacrymis quod
precors ageret, si manibus videlicet ilam truci-
dari crudelissimis, quo ut non dolore moretur, de-
ſi virum cereres illistrissimum, omnibus pro-
digum, omnibus beneficium, manus traditum
inimicorum, qui membrum oī illi singula lu-
xarent, & denum ſpiritu clavis affigentes tristis-
fatos pte dolore penitus deponentem? quia
non campanione illi condelet: quod si au-
mata amicus hic effet intimus: quod si frater nō
charillimus? quid si Pater amantisimus? An
illorum posles inueni, metella de pectori ſuppira
proficerent, nec tibi anima eoque tuam dif-
ſingereetur? Numquid non eorum singulari re-
liefū sentiſimus pugio tibi vifera transforde-
tene?

Considerat dignum est & memoratu quod
contigit in morte Regis Ioseph. Erat hic mortuus
probitate, religione, & benignitate insignis, ho-
noratus fatorum inimicorum, virtutis amicus, religio-
nis reparator, viduarum ſobrium, populi orum
defensor, totusque populi propugnator accri-
mus. Accidit ut armis se defendere & opponeat
Regi Egypti Necho proponeret, qui coprolo
influctus adueniebat exercitu: sed in campo
Mageddo à sagittis circumvalitus lethale
vulnus sagitta transfoſsus accepit: ibi vulnerum
est à sagittis. Ex quo vulnere humanae valeat: **2. Epis.
xix.** ut populus hanc immaturam Regis sui vitæ **1. Epis.
35.** dignissimam mortem intellexit, tantus omnes
mortorū inuitus, ut totus Israēl ſele in lacrymas
placuisseque effundere amarisimū: ut autem
luctus hic communior tandem ſeret ſolemidio ſe
phonacum statut Propheta Hieremias aenam fieri
affuerit: nam hac occaſione lugubre compo-
ſuit (ut probat D. Hieronym.) epicedium, tri-
stisque illas ſuas lamentationes & Threnos, de-
cretum inſperat, ut epicedium illud perpetuo
celebraret quotannis diem prefigendo ad hinc
determinatum, in quo ſicut anniversarium mor-
tis

FERIA SECUNDA HEBDOMADÆ SANCTÆ.

Et adeo lamentabilis celebrabantur, Regis nulli
facilitate & in populum magnificètia fecundi,
pater lugubris illud epicedium cum lacrymis
placuisse repetebatur. *Vniuersus Iuda & Hier-*
usalem auerunt eum: Hieremias maxime cun-
satus cancri atque cantatrixe usque in presen-
tiam suam lamentationes super Iosham replicans, &
quasi lex obiit in Israël: Ecce scriptum fersur
in lamentationem: Nihil hoc te moueat, inquit
S. Doctor: cum etenim in regno præcesserunt
pereceri illi Reges Manasse & Amon, immates,
idololatri, sacrilegi, Prophetatum homicidae,
domorum persecutores, quorum sceleribus non
ferrari Deus irritatus, plagi maximis in po-
polum deliziabat: quando vero sibi datum le-
teuer Regens tali pietate conspicuum, qualis
profundebat Iosias: qui murus illis erat à de-
xtra & sinistra, exiliinumque propognaclum,
tan respectu Dei eximia sua religione commen-
dabilis, quam contra inimicos autem sui iniusta
furiosus terribilis: quanto cum hoc solamine
gaudetum vberior, tauor ex morte eius molesti-
us operefuit amator. Et tempore post Reges
pereceri, Hieremias Israëleras in Iosia, & occis-
is magistris plantis in urbe commissus est. Si his
caecis mortem illam accidisse aliquous
cum particulari, qui morti adjudicatus erat
condolens: & ut à sagittariis percussus oco-
beter submersus, quem, ut à morte Rex præsi-
mis estipet, se vi scopari signumque illis omi-
nibus obiceret: quo non debet hic dolore
transfigi, Regem cernens graui hæc toleran-
tem, tot tantisque circumstictum hostibus ille
terriblestimum, qui suscepit in se cuncta
alia crudelissima verbera, plagalq; mortales, qui-
bus ille fore afficiendus: His è Christiane tuus
est debet dolor amarissimus. Divinum huic
vit propono Regem, Iosiam scopum omnium
legatorum, in quem suas onnes illi colla-
matae sagittas, in brachia funes, in maxillas
laphos, in humeros flagella, spinas in caput,
clavos in pedes & manus, fel & acetum in os,
in arcis blasphemias, in cor lanceam. O triste
& lamentabile spectaculum!

Quando amici Iob, qui Reges erant intelle-

ctio quali fuisset oppressus infortunio, adven-

erent eum consolari, quam primum oculos, in

eua intercerent, primo obtutu cum nequaquam

agere contererat quippe totus (inquit Olympiodor),

desigatur & de plâta pedis usque ad ver-

ticem non era in eo sanitas, despectus & nouil-

limes virorum, vir dolorum & luctis infinita-

tes; tanquam erat dolor quo morebant ut in

Hieron. Bap. de la Guza, Tom. IV.

signum tristitia nō vulgaris cinerem capitii suo. **IV.**
initierunt, sed quando propius accedentes, dicitur Iob ab
fructu illum agnoscabant, tanquam repletum amicis
videbant doloribus, tanto fuerunt & stupore & suis de-
miceror percussi, ut quasi attoniti mentis impetu fueru-
tes, & elongues totu septiduo petraverint. Ef-
fectus hic est doloris, quando grauis est (inquit
Aristoteles) & unumquodq; suspirium quod Iob
ingemiscet, etiam visceris lancinabat, & quasi
infenables & extaticos efficerat. Audiamus S:

Scripturam. Cum elephas preceps oculos suos Iob 2.7.
non cognoverunt eum, & exclamantes ploran-
tibus, scissisque vestibus strinxerunt pulsarem super
caput suum in calum. & ledentes eum in terra
septem diebus & septem noctibus, & nemo lo-
quens ei verbum: uideant enim dolorem eje-
rebat. Se mutuo attoniti intuebantur,
intensissimos eius perpendentes cruciatus, illi
compassione tenerissima condolentes.

Talem & te sic concenerit, dum dividitur **V.**
hunc Iob intueris, Dominum tuum, Patrem talis esse
tuum, fratrem tuum, tuum amicum contritum deberet
& afflictum à planta pedis usque ad verticem, dolor no-
ex imò pectori suspiria ducentem, lacrimas de fler.
oculis ducentem uertinas. Cum clamore vali- Hebr. 5.7.
do & lacrymis. Porro si huic addas, te horum
omnium illi caufam: quia te sagittis confo-
diendis eras damnatus, & aeternis ignibus con-
crevandis: tu illis omnibus ita diuina sagittis
plagisque vulnerandus: ipse vero leplum ut
tropum illis omnibus recipiens obicit, ut tu
immunes ab his & liber euaderes: nec non quod
se tibi praefenteret in persona Ioh. gementem &
dicentem: *Sagitta Domini in me fuit, querum Iob 6.4.*
indignatio eius it spiritum meum: & terrores Do-
mini militans contra me. Iterum per Hieremiam
conquelus. Terendis arcum suum, & posuit me Thro. 3.11.
quæ signum ad sagittam, misit in penitus meū
filii peccatra sua. Præter hoc quod Patet aeterni
omnes penitentia in eum afflictiones reice-
ret quibus tu eras demergendus, aquo idcirco
de cruce moribundus ingemiscat. Omnes fui Ps. 37.3.
atu tuos induxisti super me: Studiose perpen-
de te horum omnium caufam esse, implumque
pro peccatis tuis tantis torqueri cruciibus:
quod tu ille, qui tot culparum reus in has eum
compuleris angustias: tu ille, qui rapuis inti-
tisque tuis eum capiuvus doxisti: tu ille, qui
luxurias tuas tam diris eum flagellis excipiisti:
ille, qui vanis tuis ambitionibus caput illi spi-
nis transfolisti: tu illi qui tot recuvis in re-
cta peccata ad ratia illorum iudicium tribunalia
craxisti: tu in illum mortis dixisti sententiam:

suic

tu ne juixit cum re crucifigeretur, condemnauit: tu eum clavis detines in cruce confixum, quantum est ex parte tua. Quantus tuus oportet.

D. Avn. tet ut sit dolor compassionis? Hoc ex D. August. L. Medi- addidic. Quid commissisti dulcissime Iesu, ut sic sa. cap. 7. iudicareru: quod scelus tuum? quod nixa tua? Tert. 9. quae causa mortis? ego iu: tua causa doloris. ego tua culpa occidens, ego tua mortis meritor meum tua vindicta flagitium, ego tua passio: tuus, tua crux etiam labor.

Philipp. Hac o Christiane alta mente perpende, & 2.5. contulit D. Pauli acquefice: Hoc sentis in vobis quod & in Christo Iesu. Hoc sentis in te quod ceteris Christum sentientem & pro vobis patientem: pectus illas transferte in te: Quis tu ipse es pateris? & per hoc aliquatenus intelleges scelerum tuorum, que ceterum sunt causa, gravitatem. Non enim lentes: quia ceterum non te gravat iusta punio: quam parum tibi molestatum est flagitium quanquamvis acerbum, dosoflictum alicui: Vtram in te dolores iruerent quos Christus percussit: diadema illud spinosum quo nullus horribilis capit tunni terrebatur: dirissimi illi clavi manus tuas pedeque penetraverunt: Amigo revolute crucarios quos non nulli SS. senescent, quibus Dominus singulare misericordia & gratia concessit ut illos in corporibus suis sentirent & paternerent: quemadmodum concessum fuisse novimus D. Francisco, & D. Catherino Senecul. Quod si crudelissima illa flagra carnes tuas raderent, quibus Christi caro concusa lambabatur? O si post longos toleratos crucarios refrigerio umido quod te solarentur, aliud non esset quam probre: affagi erici, & fisi deficiunt, pro delictis potius tibi acti felique propinaretur. Illos in te transferent, eius te loco substitue qui patitur, & hoc suppone, quoniam quoniam oculis te realiter vereque obseruerit, noui tamen millestimam eorum partem sentires: quos Salvator perpetius est ob remitteritudinem sanctissimi sui corporis, quod operante Spiritu Sancto formarum erat & organizarum: nec non ex vivacitate sensuum exteriorum & interiorum: atque ob intellectus sui eiusque personae existimandum: quas tibi illata sentiebas afflictiones & ignominias. Deinde minime eisdem pectus gravius illum torquebat infantes, quoniam te posse omnes vel acerbissima. Qualis tua debet esse compassio: quantus dolore? O quoniam ad mortem in te tuum deciderit verba illa: quae David protulit Aegidum Dei clementis euaginato cruentoque gladio populum suum peste persecutum, cum te ro-

tius culpe rectu signiceret. Ego sum qui peccavi. Regni. Et. Veritatem obferro manus tua contra me O 24.17. I'acte acerme ego reus ille, ego peccator qui offendit, meum est omnia flagitium, in me veritas, obsecra illa pax tua, illud supplicium: ego ille cogitationibus meis loquoribus: in meum redendum ille spiritus caput: ego ille atri cupitus & avarus: cui parvum est quod mea non impetrar: parpetri promis facultates, insuper & illi proprias fuit abilius, terebent illi clavis manus meas rapacillimus: Egredi gane, larva prolutes, & carnis ince voluntatum sedator immundissimus, illum imperauit & dilacerent illa dirissima verbera: ego ille, qui vias ambulalii difloras, in honore meis frons laxans peritibus, vanisque desideris: illi pedes meos clavi profondant.

Ablorptus habebas & velut extaticus D. Aug. VII coram crucifixu genuflexus, mandabat ut sonet D. Agustini eius lacrymis, suspiria pectus etebat acer fimbria, & in tristes effusus plaudens lamentabatur, ut auctor, quem si interrogarent: Pater sanctissimus, dicas quid te sic rapit in admirationem: et quid tollit palme extaticum? quid enim tuum affligit? qui osseos Christi in fontes liquefecit lacrymarum? Tam si humilipe, responderet immotitatem: ut supremus patratur Dominus. Patria gloria, eccl. gaudium, fons pietatis, abyssus lanciatis id quod ego meritus sum rebelle mancipium. Granaria erit eius verba: O mirabilis cuncte conditio: & o iusta D. Gratia mysterii dilectionis ratio! Peccat iniquus, & in iniquitate vultus: delinquis reus, & vagitus invenit: haec enim ad ipsius & dominum plus: quod miseris tam, & malis pietate venit: quod perpetrata feruntur: etiam Dominus: quod committunt homines: iustitia Dei. Hinc enim Christo colloquit, & ardentissimas effundens lacrimas, incolique emittens de corda suorum: ait illi: quid illi re dicit conuenit. Quo male Dei tua descendit humilitas: quo tua flagrantia cheritas: Quo prosequi pietas: Quod ercent benignitas: Quo pectus compaginat: Ego inique gesti, tu pacem multo arti: ego facinus admissi tu vices plecteris: ego crimini addis, tu forta: subieris: ego superbo: tu humilitas: ego tamen, tu intemperie: ego inobedientia exi: tu obdedit: solus: subdendentibus lais: ego gula parvi: in medius efficeris: me ad illucrum rapit cum aperte: iam ardor: se perfida charitas duxit ad irrem: ego prasumpsi: vobis: tu subiuli equidam: ego delictor: vobis: tu labores: particulo: ego frater delicti: tu lenitatis clavis: ego poma dulcidam: tu filii: gulas amaritudinem, &c.

Bia igitur Christiane, dolores illos pectusque

16 ce

VIII. In te feni, & cum pro feceris tuis culpisque
Cœlius perforantur, illas in te transfer, ut per hoc pro-
ficiatur, ut cœsticias, & aliquid modo perfolias. Cœ-
dixi: nō quod si modo noui feceris in hoc die mife-
randa & benignitatis, hoc ipsum Dominus
nō faciat in die ultimæ sua: tunc etenim hæc
tibi in omnia tibi pondus impone, & sic ut illa in se
peccata, & abominationes illas exoneravit, ita tunc illa tibi
pondus impovens lepustum exonerabit. Hoc Va-
les illos peccatoribus, illos pertinens hoc ipso quod
in die extrema districcionis est agitur. Prope-

si dñe recessus, nunc de propinquo issundam in-
agiostam in re, & indicabo te iuxta via-
tum, & impunam tibi omnia scelerata, & non
percedenda meas; nec miserebor, sed imponam
vobis tibi, & abominationes tue in medio tui
mori. Hæc omnia verba prægrandes includunt
tunc ratiōnes: arcam hæc tantum perpen-
de: impunam tibi omnia scelerata, quæ Var-
ius legit. Dabs super te omnes abominationes
tua. Nam Pater natus eternus omnes tuas
tibi sceleratas imponit abominationes: cum
tunc sit omnium reus, patior ego, ut tu liber-
eas & inoxius: tunc autem illas in te con-
ducas, tibi imponas, quasi ad proprium illas
et natus convenerit locum: & quandoque
de peccatis meas à me in te injuncte transstule-
ras, quæ ego in tuorum solis peccatorum fas-
tationem, ut his te exonerem, ego tunc illas in te
transferam, & tam iustè diriges tibi imponas,
ut eas in eternum sit ipse toleraturus.

§ 5. Perpende secunda ex hac Christi morte
merita peccati gravitatem: est etenim ba-
leus, cuius nunc larva detegitur.

D Ille secundum quantam sit peccati gravitas,
& quantum per habeendum sit excusatior.
Cum ipse Dominus probè novent ne-
dem nos hæc in miliea talia committendo,
sed insuper hæc tanta patremus facilitate, imo
tanta delectatione, quanta siccus calcem ebihi-
que frigidissima. Scimus quæsi aquam inqua-
titu: Nihil ita cordi habuit, quam mala omnia
tobis sperie que peccatum in te comprehendens.
& nobis peccando lucrum, variis signis,
similitudinibus, symbolis, ac nominibus. Gla-
dior appellat exacutum & limatum, qui corpus
animamque transfixit: Leo dicitur vorax qui
cuncta dilaniat dona, & osa communivit virtu-

tum: perdito nomen illi est, eo quod gratiam
dohaque confutat cœlestia: veneno compara-
tur mortifer: quod cor lethale inficiat; ra-
dir est dolorum ac peccatum: illas etenim eau-
lat perpetuas, ignem stituat devorantem; no-
men habet quod mortis est, quia mortis causa est;
sempiterna: aliæque similia multa fortuit no-
mina, quæ D. Chrysolomus expediri, quibus
ostendit quantum in se malum sit, quaque no-
bis sine eius effectus horribiles. Porro nihil il-
lud eidem exponit, quæm anatilissa Passio
Saluatoris Filij Dei.

Loquitur Deus Iob illique difficultia, que-
dam & obscura solvenda proponit argumenta,
corum quæ fibi soli referuntur facienda factus
homo, & in mundo manifestus: inter quæ hoc
nuum erat, quod fecit, locutus de illo sub fi-
gura & symbolo balæna seu ceti: Quis reuelab-
it faciem indumenti eius? Quia tanta pollebit Iob 41.4.
fortitudine, ut collat larvam facies monstru huic
terribili, ac ferociori: Cetus animal est eorum. Natura
potius visitare horrendum, immo ipsa sua figura Ceti de-
terrificans: tanta etenim mole magnum est in scribuntur
quibusdam mariibus: ut teste D. Basilio monachus
adæquet excelsior: D. Antonius Ambrosius hexam.
aut. Quando supernas fluctibus ignorare sajus, post med.
tas pacies, montes atrofissimos summis ad celum D. Ambr.
verticibus onusser. Hoc autem non ille mira. L. Hexa-
bitur qui legere, quod hinc conformiter dicitur. T. 1. 1.
xerunt Plini, Solini, & noster Cardinalis Caesari.
& patet in historia Sancti Maclovii Episcopi:
copi: de quo hoc narrat Sigebertus: In mari
nasigabat hic, & illuscenit Feliz Palchais
summonerè desiderabat Missie celebrare sacri-
ficium: & eore inexpectato Deo sic disponente
infusam quandam, ut fibi persuadebant, na-
tate degenerat instar alissimi monitis. Rogauit
vir Sanctos naucleros, ut ad illam propius ac-
cederent, in quam eieci, & erecto altari Mil-
les sacrificium Episcopas obculit: cumque iam
naevum repererat, & aliquantulum lecessi-
le in alium, aduentum infusam moneri, &
tandem agnoscerat eternum fusisse, qui mortuus fu-
tum illum palagi trachum commonit. Con-
venit autem illi quod Deus de illo dixit: in ma-
gnum est & potenter, ut mortuus suo mare pér-
torber, & tempestarem suscitare non exignam.
Ferociter facit quasi illum profundum mare, & Iob 41.22
ponit quasi cum vnguentu bullens. Porro quia quis
hoc monstrum sit adeo ferox, particularē tamen
in virtute præferit ferocitatem: quia præterquam
quod in figuris ac partibus eius sit horribilis,
ignem videtur ex illis omnibus exhalare:

Q. Oculos